

R. CIKHART:

Kostel v Oldřichově.

Hodně pozdě přišlo heslo: Ochrana památek. Přišlo po velikých ztrátách, jež jsme utrpěli a jichž dnes už nikdo nenahradí. Tím úsilovněji musíme klestiti novému heslu cestu, tím žárlivěji střežiti musíme to, co posud máme a bojovati houževně se všemi nepřátelskými živly. Nevědomost, hrabivost, nevšímavost a skrblivost podávají si ruce, aby nám uloupily i ty skrovné zbytky našich památek.

Mezi předními odpůrci nového hesla vedle ubohých nevědomců, stojí naše osvícená šlechta. Sporty, hazardní hry, kavalírské vystupování s celým svým temným pozadím pohltí tisíce, o nichž se nemluví. Jakmile však některý ten vysokorodý patron má dáti něco na opravu památného chrámu, což jest jeho povinností, hned najdou se výmluvy a vytáčky, píší se rekursy a spor s osadníky vede se až do krajnosti. Nám, plebejcům, opravdu je hanba psáti o takovýchto nezdravých úkazech.

Nedávno psali jsme o smutném stavu památného románského kostela v Zeleném: Kostelci, který vinou patrona, barona Nádherného, schází den ode dne a již opět povinnost vtiskla nám péro do ruky, abychom upozornili na jinou ohroženou památku v našem kraji, filiální kostel sv. Filipa a Jakuba v Oldřichově u Ml. Vožice.

Již ve starém popisu diecese Pražské asi v letech 1344—1350 sepsaném jmenuje se fara v Oldřichově, jež zařaděna k děkanátu Vltavskému. Roku 1357 jmenuje se Mikuláš z Miličina, farář v Oldřichově. R. 1395 vypukl spor o podací právo při jmenovaném kostele mezi Alešem Kropáčem z Oldřichova a Jindřichem z Rožmberka, z nichž každý držel část vsi. Konečně 7. června t. r. Aleš podal sem faráře Martina Leštinského. Když tento na počátku r. 1412 zemřel, podávali sem jmenovaný Jindřich a nástupce Alšuv Chval z Leštiny každý svého faráře. Spor ukončen byl tak, že podle výpovědi Jana biskupa Litomyšlského po smrti Hrocha, faráře oldřichovského, přísluší právo podací Rožmberkům dvakráte a Chvalovi po třetí, což r. 1465 král Jiří Janovi z Rožmberka a Mareši z Broumovic potvrdil.

Za to dostali v užívání pozemky někdejší fary v Oldřichově.

R. 1740 přidělen byl kostel s jmenovanými povinnostmi a užitky k faře v Nové Vsi. Aby tím neměl újmy farář mladovožický, připsal patron faře vožické náhradou ves Noskov a les Požár řečený, patřící kostelu Oldřichovskému.

O kostele čteme v Körbrově »Král. Českém« (Jihových. Čechy, str. 106):

»Svatyně patří k nejpěknějším stavbám venkovské gotiky XIV. věku. Budova ale tolik schátrala, že hrozí sesutím.«

První krok za úpravu památného kostelíka učiněn v r. 1905, kdy z nařízení patronátního komisaře chrám byl spustěn. Jinak není možno nazvati tuto »opravu«, při níž omítka otlučena a starodávné malby na původní omítce vzaly za své. Od těch dob jedná se o úpravu kostela a patron, hrabě Khüenburg, svými rekursy věc protahuje do nekonečna, aby zatím snad kostel úplně sešel. Všecky kroky v té věci učiněné nevedly k cíli, nepomohlo ani zakročení u konservatora — doklad, že je na čase pověřiti tímto úkolem instituce, které by také něco skutečně konaly!

Nejnutnější opravy, jichž v kostele je třeba, jsou: nahoditi stěny, narákosovati strop, dáti podlahu, upravití oltáře, prolomiti zdivo ku zřízení hlavního vchodu a vchod z presbytáře do sakristie.

Snad přispějí tyto řádky ku vzbuzení zájmu pro cennou, nezaslouženě odstrkovanou tuto památku.

Potud národ svůj, pokud hledí svých památek, praví K. J. Erben.

